

Socialstyrelsen

Udkast

Recovery- orienteret rehabilitering

Vejledning til praksis

Version 3

Partnerskab om strategisk
udvikling og omlægning af
socialpsykiatrien

December 2021

Viden til gavn

Indhold

Indledning	3
Principper for recovery-orienteret rehabilitering	3
Recovery-fortællinger	4
Formål og målgrupper	5
Fagligt grundlag	6
Recovery	6
CHIME	7
De fire recovery-værdier	8
Rehabilitering	9
Læsevejledning	10
Principper	11
Tag udgangspunkt i borgernes håb, ønsker og drømme	12
Fokusér på borgernes ressourcer	15
Støt borgerne i at deltage i almene fællesskaber	18
Arbejd koordineret med borgernes samlede livssituation	22
Følg op så indsatsen altid er den rette	25
Mød borgerne med åbenhed, tillid og respekt	28
Hjælp borgerne så tidligt som muligt	31
Arbejd med afsæt i viden og brug metoder der virker	34

Indledning

Dette er en vejledning i, hvordan man kan forstå og arbejde recovery-orienteret rehabiliterende. Vejledningen er udviklet som led i initiativet 'Partnerskab om strategisk udvikling og omlægning af socialpsykiatrien', der gennemføres af Socialstyrelsen i et partnerskab med Roskilde, Rudersdal, Herning og Randers Kommuner og med PwC som leverandør. Initiativet gennemføres i årene 2019-2022.

Vejledningen opdateres hvert halve år som en del af udviklingsarbejdet. Indeværende vejledning er version 3. Den endelige version af vejledningen foreligger ultimo 2022. Vejledningen er hjørnestenen i det koncept, der skal udvikles som en del af initiativet. Det samlede koncept forventes således at indeholde en række forskellige produkter, der på forskellig vis understøtter kommunernes udvikling og omlægning mod recovery-orienteret rehabilitering.

Principper for recovery-orienteret rehabilitering

I vejledningen beskrives recovery-orienteret rehabilitering gennem 8 retningsgivende principper. Principperne er som følger:

1. Tag udgangspunkt i borgernes håb, ønsker og drømme
2. Fokusér på borgernes ressourcer
3. Støt borgerne i at deltage i de almene fællesskaber
4. Arbejd koordineret med borgernes samlede livssituation
5. Følg op på indsatsen så den altid er den rette
6. Mød borgerne med åbenhed, tillid og respekt
7. Hjælp borgerne så tidligt som muligt
8. Arbejd med afsæt i viden og brug metoder der virker

Hvad er principper

Principper skal forstås som styrende kerneelementer for en bestemt faglig tænkning. Principperne har en generelt vejledende karakter, som betyder, at de ikke indeholder bestemte regler/tjeklister for praksis. Til gengæld er der beskrevet praksisimplikationer for hvert princip. Praksisimplikationerne er beskrivelser af, den betydning princippet har for praksis for forskellige målgrupper i kommunen. Indholdet af principperne og deres praksisimplikationer vil blive udfoldet senere i vejledningen.

Principperne, der er beskrevet for recovery-orienteret rehabilitering i denne vejledning, er gensidigt afhængige og understøtter hinanden. Med andre ord kan man ikke vælge kun at arbejde med ét princip meningsfuldt; det giver fx ikke mening at fokusere på det princip, der handler om at følge op, hvis ikke opfølgningen sker med udgangspunkt i det princip, der handler om at tage udgangspunkt i borgerens håb, ønsker og drømme. Formuleringen af princippernes gensidige afhængighed understreger, at recovery-orienteret rehabilitering afspejler et samlet mindset.

Hvorfor principper

Principper udmærker sig ved at skabe retning, samtidig med at de er generiske og efterlader rum for variation – kommuner kan således opsætte egne standarder for arbejdet med

princippet, så det giver mening ift. den konkrete kommunale kontekst, princippet skal udfolde sig i. Det er altså det overordnede 'princip', som er fælles for alle i den recovery-orienterede, rehabiliterende indsats, mens den konkrete praksis kan variere fra kommune til kommune og fra sted til sted - inden for den overordnede retning.

Det er muligt at evaluere, hvorvidt og hvordan en kommune følger principperne. Principperne evalueres gennem en principfokuseret evaluering, som netop fokuserer på det fælles niveau i praksisbeskrivelsen. Evalueringen af initiativet interesserer sig derfor for, om principperne opleves som meningsfulde og handlingsvejledende i praksis. Ligeledes interesserer evalueringen af initiativet sig for den variation, der er i praksis, og for om variationen kan siges at være udtryk for forskellige måder at arbejde inden for den samme ramme/princip, eller om der er tale om uens og grundlæggende forskellig praksis, der ikke falder inden for samme princip.

Principper i praksis

Implementering af principperne for recovery-orienteret rehabilitering er ikke i sig selv målet med indsatsen. Formålet med implementering af principperne er at tilbyde borgerne en indsats, der bringer dem tættere på et meningsfuldt og selvstændigt liv i trivsel, så tæt på samfundets almene fællesskaber – på arbejdsmarkedet, uddannelsesinstitutioner, fritidstilbud etc. – som muligt. Principperne skal derfor være kendte af den kommunale beskæftigelsesindsats, uddannelsesindsats, civilsamfundsindsats, trivselsindsats eller andre indsatser, der understøtter borgerens vej mod recovery.

Recovery-fortællinger

Som en del af det samlede koncept, vil der blive indsamlet en række recovery-fortællinger. Recovery-fortællinger er cases, der beskriver, hvordan kommunerne i praksis arbejder med recovery-orienteret rehabilitering. I recovery-fortællingerne beskrives den recovery-orienterede rehabiliterende indsats fra henholdsvis borgerens og kommunens perspektiv.

Recovery-fortællinger skal inspirere kommuner, der ønsker at udvikle og omlægge socialpsykiatrien ved at:

- Afdække borgerens perspektiv på, hvad der har været virksomt i den sociale indsats
- Vise hvordan recovery-orienteret rehabilitering udfolder sig i mødet med borgeren
- Vise hvilke fremgangsmåder og metoder kommunerne bruger til at understøtte denne tilgang
- Vise hvilke forudsætninger der skal være til stede i arbejdet med denne tilgang
- Illustrere betydningen af samspillet mellem strategisk ledelse, myndighed og udfører
- Mindske kompleksiteten af principperne ved at vise, hvordan der konkret kan arbejdes med recovery-orienteret rehabilitering

Der arbejdes sideløbende med udviklingen af vejledningen med en indsamling af recovery-fortællinger. Recovery-fortællinger vil ikke blive beskrevet yderligere i dette dokument.

Formål og målgrupper

Vejledningen kan benyttes som grundlag for at skabe en recovery-orienteret rehabiliterende tilgang i socialpsykiatrien, og vil kunne tjene et formål i hele organisationen på følgende måde:

Borgere	<ul style="list-style-type: none">• Den kan give borgerne indsigt i, hvad de kan forvente af samarbejdet med kommunen, og hvordan de selv kan bidrage. Dermed vil de i højere grad kunne tage ejerskab over deres eget forløb og være med til at sikre, at de får den indsats, de har brug for.
Fagprofessionelle	<ul style="list-style-type: none">• Den kan være en vejledning til de fagprofessionelle medarbejdere i mødet med den enkelte borger, så det bliver tydeligere, hvad en recovery-orienteret rehabiliterende indsats indebærer.
Faglige ledere	<ul style="list-style-type: none">• Den støtter de faglige ledere i at skabe et fælles fagligt grundlag for indsatsen i socialpsykiatrien.
Administrative ledere	<ul style="list-style-type: none">• Den kan støtte den administrative ledelse i arbejdet med at skabe de nødvendige rammer og fokusere kommunens retning, så de faglige ledere og medarbejdere støttes i at arbejde recovery-orienteret rehabiliterende.
Politikere	<ul style="list-style-type: none">• Den kan understøtte den politiske ledelses arbejde med den strategiske retning, så den bliver meningsfuldt for alle i organisationen – også for den enkelte borger.
Samarbejdspartnere	<ul style="list-style-type: none">• Den kan give interne og eksterne samarbejdspartnere indblik i, hvordan der arbejdes i socialpsykiatrien, og hvad de kan forvente i samarbejdet.
Alle involverede i indsatsen	<ul style="list-style-type: none">• Den kan skabe en fælles forståelse på tværs af medarbejderne, i det interne og eksterne samarbejde i kommunen og i mødet med borgeren.

Fagligt grundlag

Tilgangen til recovery-orienteret rehabilitering i denne vejledning er baseret på flere begreber og faglige forståelsesrammer. I dette afsnit udfoldes følgende begreber og faglige forståelsesrammer:

- Recovery
- CHIME
- De fire recovery-værdier
- Rehabilitering

Recovery

Recovery betyder oversat 'at komme sig'. Recovery kan forstås ud fra forskellige perspektiver. Nedenfor beskrives recovery fra et indefra- og et udefra perspektiv.

Recovery i et indefra-perspektiv

Recovery skal i et indefra-perspektiv forstås ud fra borgerens eget perspektiv og egen oplevelse af at være kommet sig. Her er det centrale ikke, hvorvidt borgeren har kliniske symptomer eller kan mestre hverdagen, men om borgeren oplever at have et velfungerede og personligt tilfredsstillende liv (Slade & Longden, 2015). Borgerens eget perspektiv på recovery afspejler en personlig proces.

Mike Slade, der er en anerkendt og erfaren forsker i recovery ansat ved University of Nottingham, peger på, at recovery ikke kan tilbydes som en indsats. Recovery er en personlig og individuel proces, som de fagprofessionelle kan støtte borgeren i.

Recovery i et udefra-perspektiv

Når en fagprofessionel, på baggrund af sin faglige ekspertise, vurderer, om en borger kommer sig, er der tale om recovery i et udefra-perspektiv. Recovery i et udefra-perspektiv beskriver en faglig tilgang. Man kan skelne mellem mindst to forskellige typer af udefra-perspektiver, nemlig et klinisk og et socialt recovery-perspektiv.

I et klinisk recovery-perspektiv vil fokus være på symptomer og symptomfrihed, når det vurderes, om et menneske kommer sig.

I et socialt recovery-perspektiv vil fokus være på funktionsniveau, fx evne til at deltage i arbejde eller uddannelse på trods af sine symptomer, når det vurderes, om et menneske kommer sig (Slade & Longden, 2015; Topor, 2011).

CHIME

En sammenfattende forskningsoversigt fra 2011 om kvalitative studier af recovery peger på følgende betydningsfulde og fremmende tværgående elementer for recovery-processer. Elementerne har fået betegnelsen CHIME, der er en forkortelse af: Connection, Hope, Identity, Meaning and Empowerment. I det følgende præsenteres disse nærmere (Leamy et al., 2011):

Når den fagprofessionelle arbejder med at understøtte borgerens personlige recovery kan elementerne i CHIME være relevante at forholde sig til og integrere i arbejdet. Herunder når fx den fagprofessionelle skal støtte op om borgerens udvikling af en positiv identitet, troen på og håbet for fremtiden samt empowerment (Slade, 2013).

De fire recovery-værdier

Som led i forståelsen af recovery-orienteret rehabilitering og recovery som en værdibaseret tilgang, står principperne for recovery-orienteret rehabilitering på nedenstående 4 recovery-værdier. Værdierne er udformet af William Anthonys - professor ved CPR, Boston University, (Recovery på dansk v/Pernille Jensen et al, 2004).

Rehabilitering

Selv om personlig recovery beskriver en individuel proces, lægges der i dag i stigende grad også vægt på de sociale aspekter af det at komme sig. Det handler blandt andet om, at ens generelle levevilkår, holdninger, værdier, følelser, færdigheder og roller forandres, og at man deltager i nye sociale sammenhænge og i åbne dialoger, som åbner for nye måder at forstå og håndtere situationer på. I denne proces spiller fagprofessionelle i socialpsykiatrien en vigtig rolle gennem igangsættelse af relevante rehabiliterende indsatser.

Rehabiliteringsindsatsen kan defineres som en tidsbestemt indsats, der er:

- Måltrettet
- Bygget på en samarbejdsrelation mellem den fagprofessionelle ekspert og erfaringsexperten (borgeren)
- Koordineret mellem kommune og region, og mellem kommunens forvaltninger
- Videnbaseret (Sociale begreber.dk: rehabilitering. 2014) (Hvidbog om rehabilitering. 2004).

(<https://vidensportal.dk/voksne/recovery/definition>)

I recovery-orienterede rehabiliterende indsatser er det vigtigt, at samarbejdet mellem fagpersonen og borgeren bygger på et ligeværdigt partnerskab og et mellemmenneskeligt møde mellem et dig og et mig, hvor borgeren er erfarings ekspert, med sit indefra-perspektiv og med den fagprofessionelle som fagekspert med udefra-perspektivet. I samarbejdet er det vigtigt, at borgeren understøttes i at bevare kontrollen i eget liv (Slade, 2013). Mødet mellem borger og fagprofessionelle kan således ses som et møde mellem to eksperter. Borgerens indefra-perspektiv karakteriseret ved egne håb, ønsker og drømme (recovery) møder det fagprofessionelle udefra-perspektiv karakteriseret ved systematik, redskaber og metoder (rehabilitering).

Læsevejledning

Med udgangspunkt i centrale videnskilder og med input fra partnerskabskommunerne udfoldes indholdet af de otte faglige principper for recovery-orienteret rehabilitering. De otte principper er tæt forbundne og må alle følges, såfremt man ønsker at omlægge praksis med udgangspunkt i den forståelse af recovery-orienteret rehabilitering, der er beskrevet her.

På den følgende side ses en globus med følgende dele:

- Kerneopgaven i recovery-orienteret rehabilitering, borgerens personlige recovery.
- De otte principper for at arbejde recovery-orienteret rehabiliterende.
- De overordnede målsætninger for at arbejde recovery-orienteret rehabiliterende.

På de efterfølgende sider følger en præsentation af de otte faglige principper. For hvert af principperne er der en forside, der angiver princippet indhold – henvendt til socialpsykiatrien henholdsvis borgeren. Formålet med også at henvende sig til borgeren, er at understrege borgerens centrale plads i den recovery-orienterede indsats, og at sikre at der skabes et fælles sprog omkring samarbejdet mellem borger og kommune.

Derefter er der en beskrivelse af:

- **Hvad** – princippet betyder. Her udfoldes princippet kortfattet.
- **Hvorfor** – kommunen skal arbejde med princippet. Her beskrives det lovgivnings- og videnskæssige grundlag for det enkelte princip.
- **Hvordan** – princippet påvirker praksis. Her beskrives, hvordan efterlevelsen af princippet kan ses hos henholdsvis den strategiske ledelse, myndighed, udfører og borgere der modtager støtte i socialpsykiatrien. Med strategisk ledelse henvises til den politiske ledelse og den administrative topledelse i kommunen. Med myndighed henvises til såvel faglig ledelse og medarbejdere af myndighedsområdet. Med udfører henvises til både tilbudsledere og medarbejdere i de socialpsykiatriske tilbud. Med borgere henvises til borgere, der modtager støtte i socialpsykiatrien. Opdeling mellem strategisk ledelse, myndighed, udfører og borger understreger den gensidige afhængighed mellem kommunens forskellige aktører ('niveauer') i omlægningsprocessen. Hver aktør har en vigtig opgave med at skabe de nødvendige rammer for, at de øvrige aktører kan omsætte det enkelte princip i deres praksis.

Principper

Recovery-orienteret rehabilitering

Recovery-orienteret rehabilitering handler om at tilbyde den støtte, der hjælper borgerne med at indfri sine håb, ønsker og drømme, med sigte på at komme sig og få et tilfredsstillende og meningsfuldt liv med størst mulig selvstændighed. Den tilgang har Socialstyrelsen konkretiseret i otte faglige principper, som en fælles forståelsesramme i det samlede initiativ:

Tag udgangspunkt i borgernes håb, ønsker og drømme

Borgernes håb, ønsker og drømme skal være udgangspunktet for de mål, der sættes for indsatsen.

Fokusér på borgernes ressourcer

Indsatsen skal tage udgangspunkt i borgernes ressourcer.

Inddrag borgernes lokalsamfund og netværk

Indsatsen skal hjælpe borgerne med at deltage i almene fællesskaber og med at skabe eller bibeholde relevante relationer til de mennesker, borgerne har i deres liv.

Arbejd koordineret med borgernes samlede livssituation

Indsatsen skal tage udgangspunkt i borgernes samlede livssituation, og understøtte en sammenhængend og helhedsorienteret støtte.

Sørg for at følge op, så indsatsen altid er den rette

Borgernes mål skal tage udgangspunkt i borgernes aktuelle situation og løbende justeres, hvis det er relevant for målopfyldelsen.

Mød borgeren med åbenhed, tillid og respekt

Borgerne mødes med nysgerrighed, tillid og respekt i samarbejdet. Samarbejdet skal understøtte at borgerne kommer tættere på egne mål.

Hjælp borgerne så tidligt som muligt

Sæt ind med tidlige og forebyggende indsatser via tilgængelige, synlige og fleksible tilbud.

Brug metoder og viden, der virker

Der anvendes faglige metoder og indsatser, der er dokumenteret at virke.

Samlet set er målet med at styrke socialpsykiatrien, at

- Flere mennesker med psykiske vanskeligheder oplever bedre trivsel, sundhed og mestring.
- Flere mennesker er aktive deltagere i lokalsamfundets almene fællesskaber.
- Der er større tilfredshed med indsatsen.
- Flere oplever mindre brug for støtte.
- Flere kommer i uddannelse og beskæftigelse.

Tag udgangspunkt i borgernes håb, ønsker og drømme

Dine håb, ønsker og drømme skal sætte retningen i dit liv.

PRINCIP
Tag udgangspunkt i borgernes håb, ønsker og drømme.

HVAD
Borgernes håb, ønsker og drømme skal være styrende for de mål, der sættes for indsatsen.

HVORFOR
<p>Lovgivningsmæssig begrundelse:</p> <p>Princippet understøtter formålet med Servicelovens § 81, hvor det er beskrevet, at støtten blandt andet skal fremme borgernes selvstændighed.</p>
<p>Socialfaglig begrundelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recovery handler om at skabe et meningsfuldt og tilfredsstillende liv, som borgeren selv definerer – med eller uden symptomer (Slade et al., 2015). • Den socialpsykiatriske indsats skal derfor tage udgangspunkt i borgernes håb, ønsker og drømme omsat til mål for fremtiden. Det er borgernes håb, ønsker og drømme omsat til mål, der skal være styrende for indsatsen. • Når det er borgernes håb, ønsker og drømme for fremtiden, omsat til mål, der er styrende for indsatsen, øges borgernes oplevelse af meningsfuldhed og motivation og dermed øges muligheden for at målene indfries. Det er afgørende for borgernes motivation, at de selv har været med til at formulere egne mål for indsatsen. Empowerment er fremmende for recovery (Leamy et al., 2011). • Når borgernes håb, ønsker og drømme danner afsæt for de mål, der sættes, bevarer de kontrollen over eget liv. Oplevelsen af kontrol over eget liv er et betydningsfuldt og fremmende element i en recovery-proces (Leamy et al., 2011). • Politiske, administrative, faglige og sproglige barrierer kan spænde ben for, at borgerinddragelse får reel indflydelse for de offentlige arbejdsgange og organisatoriske rammer (Web-håndbog om brugerinddragelse, Social- og Finansministeriet, afsnit 2.6).

HVORDAN
<p><i>Borgerne har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Tage aktiv del i at finde frem til egne håb, ønsker og drømme. ✓ Hjælpe med at tilrette støtten, så den opleves hjælpsom med udgangspunkt i egne håb for fremtiden. ✓ Forsøge at holde fast i egne håb, ønsker og drømme i samarbejdet med kommunen og andre samarbejdsparter. ✓ Bidrage på den måde de kan, og når de kan i forhold til udviklingen af kommunale tilbud og ydelser der understøtter borgernes håb, ønsker og drømme.
<p><i>Udfører har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Sikre at borgernes mål, ønsker og drømme fremgår af indsatsplanerne. ✓ Støtte borgerne i og styrke deres kompetencer ift. at tage ansvar for eget liv. ✓ Støtte borgerne i at udvikle eller genopdage personlige håb, ønsker og drømme. ✓ Støtte borgerne i at formulere og reformulere delmål som kan hjælpe dem tættere på deres håb, ønsker og drømme. ✓ Støtte borgerne i det daglige med gennemførelse af relevante og meningsfulde aktiviteter, der bringer borgerne tættere på deres håb, ønsker og drømme.
<p><i>Myndighed har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Støtte borgerne i at finde frem til deres håb, ønsker og drømme for fremtiden, uanset om borgernes håb, ønsker og drømme udefra virker realistiske eller processen er lang/svær. ✓ Sikre at borgernes håb, ønsker og drømme for fremtiden er styrende for udredningen af borgerens behov for støtte, de mål borgeren sætter for sin indsats og den indsats borgeren tildeles – fx gennem anvendelse af VUM 2.0 (Analysemodellens spørgsmål). ✓ Sikre at borgernes mål i handleplanerne er formuleret med borgernes egne ord.
<p><i>Strategisk ledelse har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Indtænke borgere i det strategiske arbejde med udvikling af socialpsykiatriens ydelser, tilbud og organisering med henblik på at skabe fleksible tilbud, der kan imødekomme borgernes håb, ønsker, drømme og selvoplevede behov. ✓ Sikre fleksibilitet i arbejdsgange og anvendelsen af ydelser og tilbud i forhold til serviceniveau/kvalitetsstandarder. ✓ Indføre faste procedurer for brugerinddragelse i prioritering, planlægning og evaluering af kommunens tilbud og indsatser. ✓ Tydeliggøre forventninger til myndighed og udfører om at sætte fokus på borgerens håb, ønsker og drømme – fx via VUM 2.0.

Fokuser på borgernes ressourcer

*De løsninger, vi finder sammen, bygger på og udvikler
det, du kan og er god til.*

PRINCIP

Fokuser på borgerens ressourcer.

HVAD

Indsatsen skal fokusere på borgernes ressourcer, både personlige ressourcer og ressourcer i deres selvvalgte netværk.

HVORFOR

Lovgivningsmæssig begrundelse:

Princippet understøtter formålet med Servicelovens §81, hvor det er beskrevet, at formålet med at yde støtte efter loven blandt andet er at styrke borgernes mulighed og ansvar for at udvikle og udnytte potentialer på egne præmisser.

Socialfaglig begrundelse:

- Fokus på borgernes ressourcer kan understøtte at deres tro på dem selv øges og at de bedre kan mestre livet og skabe en positiv udvikling for dem selv.
- Forskning viser, at det fremmer borgernes recovery-proces, når medarbejdere arbejder ressourcefokuseret (Smock et al., 2018).
- Recovery-processer styrkes, når borgeren bruger sine ressourcer som afsæt for at genvinde kontrollen over eget liv (Leamy et al., 2011).
- En sammenfattende forskningsoversigt fra 2011 om kvalitative studier af recovery peger på empowerment som et af fem betydningsfulde og fremmende elementer for recovery-processer. Empowerment handler om at bringe borgernes ressourcer i spil og indebærer at genvinde magt og kontrol over eget liv med afsæt i ens egne ressourcer og med støtte fra ligestillede. De fem elementer forkortes tilsammen til CHIME (Leamy et al., 2011).

HVORDAN
<p><i>Borgerne har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Få øje på og sætte ord på egne ressourcer – herunder hvem der er værdifulde personer i eget liv. ✓ Være åben overfor nye kompetencer og netværk, hvis de har brug for det. ✓ Give feedback på om støtten opleves som hjælpsom i forhold til at styrke og udvikle ressourcer.
<p><i>Udfører har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gøre det muligt for borgerne at tage udgangspunkt i egne ressourcer i deres hverdagsliv – fx ved at igangsætte aktiviteter, hvor borgernes ressourcer bringes i spil. ✓ Benytte tilgange og metoder, der fastholder borgernes opmærksomhed på ressourcer frem for på begrænsninger. ✓ Støtte borgerne i at inddrage ressourcer i deres selvvalgte netværk i processen mod at nå egne håb, ønsker og drømme. ✓ Støtte borgeren i at udvikle nye ressourcer og genfinde gamle. ✓ Fastholde borgerne i at han/hun kan skabe en positiv udvikling i sit liv, når/hvis borgeren selv mister troen.
<p><i>Myndighed har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Benytte tilgange og metoder, der kan støtte borgerne i at identificere egne ressourcer. ✓ Sikre en balanceret udredning hvor der er fokus på ressourcerne. ✓ Tydeliggøre for borgerne, myndighed og udfører, hvordan borgernes ressourcer kan bringes i spil, når borgerne skal forfølge deres håb, ønsker og drømme omsat til mål. ✓ Afdække hvem borgerne oplever som værdifulde personer (ressourcer) i deres liv og indtænke disse i indsatsen.
<p><i>Strategisk ledelse har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Sikre at der findes kvalitetsstandarder og visitationsprocedurer i socialpsykiatrien, der rummer et fokus på menneskelige ressourcer – fx krav om ressourceafdækning via VUM 2.0. ✓ Tydeliggøre forventninger ned i organisationen om at have fokus på ressourcer – fx via strategier og visioner for området, fælles kompetenceudvikling, krav til sprogbrug mm. ✓ Organisere indsatser og etablere tilbud, der understøtter, at borgernes ressourcer bringes i spil.

Støt borgerne i at deltage i almene fællesskaber

*Det er vigtigt, at du har adgang til de
fællesskaber, som du oplever er vigtige i
dit liv.*

PRINCIP

Støt borgerne i adgangen til deltagelse i de almene fællesskaber, borgerne ønsker at være en del af.

HVAD

Støt borgerne i at deltage i almene fællesskaber, fx deres selvvalgte netværk, deres lokalsamfund, uddannelse, arbejdsmarkedet og andre relevante steder.

HVORFOR

Lovgivningsmæssig begrundelse:

Princippet understøtter formålet med servicelovens § 81, hvor det er beskrevet, at støtte efter loven blandt andet skal fremme inklusion i samfundet, herunder medvirke til at øge borgerens mulighed for deltagelse i uddannelse, beskæftigelse og sociale relationer.

Socialfaglig begrundelse:

- En sammenfattende forskningsoversigt om kvalitative studier af recovery peger på connectedness som et af fem betydningsfulde og fremmende elementer for et menneskes recovery-proces. Connectedness handler om at være en del af et fællesskab og at føle sig forbundet med andre mennesker (Leamy et al., 2011).
- Connectedness kan eksempelvis skabes gennem inklusion i sociale fællesskaber og aktiviteter eller gennem inddragelse af og støtte fra det selvvalgte netværk i et menneskes liv. Værdifulde fællesskaber kan eksempelvis findes i de frivillige foreninger og organisationer i civilsamfundet eller på en arbejdsplads eller en uddannelsesinstitution.
- Inklusion i fællesskaber har betydning for alle menneskers trivsel og oplevelse af et meningsfuldt liv (Bengtsson og Røgeskov, 2009; Topor et al., 2011), ligesom inddragelse af og støtte fra det selvvalgte netværk er betydningsfuldt i menneskers recovery-proces (Kjær et al., 2020).
- Fællesskabsmålingen peger på, at over halvdelen af socialt udsatte mennesker føler sig uden for samfundet (Benjaminsen et al., 2017).
- Når mennesker med psykiske vanskeligheder skal støttes i at opsøge og blive en del af lokalsamfundets fællesskaber, er det væsentligt at arbejde på to niveauer:
 - 1) Individets personlige ressourcer og udfordringer, så troen på egne evner og færdigheder styrkes
 - 2) Lokalsamfundets ressourcer og barrierer, som har betydning for betingelserne for borgernes deltagelse og trivsel.

(Socialstyrelsen 2013; Connecting people: Practice guide, University of York)

HVORFOR

- Det kan være et stort skridt at opsøge og deltage i nye fællesskaber. Det kan give mod og tryghed at vide, at man kan få støtte ud fra de behov, der opstår undervejs: (Connecting people: Practice guide, University of York)
- Støtten kan gives af eksempelvis medarbejdere i kommunen, personer fra borgerens netværk eller fra en peer-medarbejder eller frivillig ved at:
 - 1) Skabe overblik over mulighederne i lokalsamfundet samt have indblik i deltagelsesformer og roller.
 - 2) Dele viden om muligheder og afdække borgerens ønsker.
 - 3) Bygge bro til fællesskaber ved at støtte borgeren i at tage den første kontakt og komme afsted.
 - 4) Tage initiativ til at bygge netværk og partnerskaber på tværs af kommune og lokale organisationer.

Udkast

HVORDAN
<p><i>Borgerne har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Være nysgerrige på at finde og sætte ord på ønsker til, hvilke almene fællesskaber de ønsker at indgå i, når de kan og er parate. ✓ Deltage, efter bedste evne, i de almene fællesskaber de ønsker at være en del af. ✓ Give feedback til tilrettelæggelsen af støtten, så den opleves hjælpsom i forhold til at få adgang til og kunne indgå i de almene fællesskaber de ønsker adgang til.
<p><i>Udfører har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Opsøge viden om og indgå samarbejder med lokalsamfundets fællesskaber. ✓ Dele viden om fællesskaber og aktiviteter i lokalsamfundet med borgerne (og kolleger). ✓ Forberede og støtte borgerens deltagelse i lokalsamfundets fællesskaber og i at styrke relationer til det selvvalgte netværk. ✓ Benytte tilgange og metoder, der understøtter, at borgerne bliver en del af almene fællesskaber. ✓ Acceptere at borgerne nogle gange skal støttes til flere forsøg, for at finde et meningsfuldt fællesskab.
<p><i>Myndighed har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Støtte borgere i at afklare håb, ønsker og drømme til, hvilke fællesskaber og netværk, de ønsker at være en del af. ✓ Indstille til indsatser, hvor der er fleksibilitet i formen på støtten samt hvor, hvornår og af hvem støtten gives. ✓ Opsøge viden om hvilke fællesskaber, der kan understøtte borgeren i at nå håb, ønsker og drømme og videreformidle dette til borger og udfører.
<p><i>Strategisk ledelse har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Sikre rammerne for inddragelse af lokalsamfundsorganisationer i udviklings- og strategiprocesser (med lokalsamfundsorganisationer henvises bredt til civilsamfundstilbud – herunder arbejdsmarkedsparter, uddannelsesinstitutioner, frivillige foreninger med videre). ✓ Indgå gensidigt forpligtende partnerskaber og samarbejder med lokalsamfundets organisationer. ✓ Skabe de nødvendige rammer for, at myndighed og udfører kan prioritere tid og ressourcer til at opsøge viden om og indgå samarbejder med lokalsamfundets fællesskaber. ✓ Tydeliggøre, at det er en kerneopgave at brobygge til almene fællesskaber, som borgeren ønsker at indgå i. ✓ Sikre at der er kendskab til og overblik over civilsamfundets tilbud.

Arbejd koordineret med borgernes samlede livssituation

*Din samlede livssituation er vigtig, hvis
hjælpen skal give mening for dig i dit
samlede liv.*

PRINCIP

Arbejd koordineret med borgernes samlede livssituation.

HVAD

Tag udgangspunkt i borgernes samlede livssituation og sørg for, at det enkelte borger får en indsats som af borgeren opleves sammenhængende og helhedsorienteret.

HVORFOR

Lovgivningsmæssig begrundelse:

Princippet understøtter formålet med Servicelovens § 81, hvor det er beskrevet, at støtte efter loven ydes med det formål at sikre, at borgeren får en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer borgerens behov.

Socialfaglig begrundelse:

- En helhedsorienteret og sammenhængende indsats kan være afgørende for borgernes recovery og trivsel (Jensen et al., 2021).
- Tilrettelægges støtten ud fra borgerens samlede situation og koordineres den på tværs af områder kan det betyde at indsatsen i højere grad giver mening for borgeren og virker (Jensen et al., 2021).
- En helhedsorienteret og sammenhængende indsats båret af få kontaktpersoner gør det nemmere for borgeren at etablere tillid idet borgeren undgår at skulle fortælle sin historie mange gange til forskellige samarbejdspartnere (Folker et al., 2017).
- En helhedsorienteret og sammenhængende indsats reducerer kompleksitet og gør det muligt for borgeren at opleve tryghed, overblik og kontinuitet i indsatsen. Forskning peger på at kontinuitet spiller en vigtig rolle i forhold til oplevelsen af sammenhæng (Møller og Kristoffersen, 2013).
- Erfaringer fra flere kommuner viser, at arbejdet med at styrke samarbejde og koordinering på tværs af sektorer, forvaltninger og afdelinger er af stor vigtighed for borgerens oplevelse af et sammenhængende forløb. (Jensen et al., 2021).

HVORDAN

Borgerne har en vigtig opgave i at:

- ✓ Med den nødvendige støtte dele relevante informationer om egen livssituation med forskellige samarbejdsparter.
- ✓ Give udtryk for, hvem de ønsker skal være tovholder på deres sag, og hvilke samarbejdspartnere det kunne være vigtigt at få med.
- ✓ Så vidt muligt deltage i tværgående møder med relevante samarbejdsparter.
- ✓ Være nysgerrige og give feedback på, hvad der gør og ikke gør oplevelsen af indsatsen sammenhængende og helhedsorienteret.

Udfører har en vigtig opgave i at:

- ✓ Sikre at samarbejdsparter er bekendte med hinandens indsats ift. at støtte borgeren mod at nå egne håb, ønsker og drømme – fx gennem Åben Dialog netværksmøder.
- ✓ Støtte borgeren i den løbende kontakt og koordinering med de samarbejdsparter, der er tilknyttet borgerens sag – fx ved at deltage i møder og aftaler, når borgeren ønsker det, med henblik på at få delt relevante informationer og få samlet op på informationer og aftaler.
- ✓ Sikre at borgerens stemme er i centrum for det tværgående samarbejde – også når borgerne ikke selv deltager i koordinerende møder.

Myndighed har en vigtig opgave i at:

- ✓ Identificere hvilke aktører, der er inde over borgerens sag.
- ✓ vejlede borgeren om alle relevante muligheder for støtte efter den sociale lovgivning og at hjælpe borgeren med at komme videre i systemet.
- ✓ Sikre at der træffes aftale med borgeren og samarbejdspartnere om, hvem der skal være den primære koordinator i borgerens forløb.
- ✓ Sikre at der er lavet en tydelig opgave-, rollefordeling og koordinering ift. borgerens indsats på tværs af forvaltninger, sektorer og områder, hvor alle arbejder i samme retning med udgangspunkt i borgerens mål - fx via En plan.

Strategisk ledelse har en vigtig opgave i at:

- ✓ Sikre at der er et tæt tværinstitutionelt og tværsektorielt samarbejde på ledelsesniveau med fokus på samarbejde og koordination – for eksempel via samarbejdsaftaler.
- ✓ Sikre at der eksisterer en strategi og rammer for, hvordan kommunen organiserer udvikling af tværinstitutionelle, sammenhængende indsætter – fx ved at sikre et smidigt samarbejde og forløb, mulighed for at skabe fælles løsninger og fælles indsætter eller via medarbejdere der er ansat på tværs af afdelinger, forvaltninger og sektorer.
- ✓ Understøtte udvikling af fælles mål, fælles viden og gensidig faglig tillid på tværs af afdelinger, forvaltninger og sektorer.

Følg op så indsatsen altid er den rette

*Vi følger sammen op på, at vores samarbejde hjælper
dig til at komme nærmere dine håb, ønsker og
drømme.*

PRINCIP

Sørg for at følge op så indsatsen altid er den rette, i forhold til at hjælpe borgerne til at opnå et meningsfuldt liv så tæt på et almindeligt liv som muligt.

HVAD

Borgernes mål skal tage udgangspunkt i borgerens aktuelle situation og løbende justeres, hvis det er relevant for målopfyldelsen.

HVORFOR

Lovgivningsmæssig begrundelse:

Princippet understøtter Servicelovens §148 stk. 2, hvor det er beskrevet, at kommunen:

- Løbende skal følge op på de enkelte sager for at sikre sig at hjælpen fortsat opfylder sit formål.
- Løbende være opmærksom på om der er behov for andre typer af hjælp over tid.
- Skal foretage opfølgningen på baggrund af de forudsætninger som borgeren har og så vidt det er muligt i et samarbejde med borgeren.

Socialfaglig begrundelse:

- Løbende opfølgning kan understøtte at borgerne oplever, at indsatsen vedbliver med at være meningsfuld i forhold til at opnå deres håb, ønsker og drømme.
- I forbindelse med opfølgning bliver der skabt en fælles opmærksomhed på den udvikling borgerne har gennemgået, hvilket kan medvirke til at motivere og skabe håb for den videre proces, eller der kan laves nye mål, hvis ikke målene indfries.
- Forskning peger på at systematisk og kontinuerlig opfølgning og tilpasning af praksis er vigtig, da det er med til at sikre, at praksis løbende justeres og tilpasses i forhold til målgruppens aktuelle situation og behov (Zeira et al., 2008).
- En systematisk opfølgning og tilpasning kan være med til at styrke forholdet mellem borger og den professionelle, når den fagprofessionelle arbejder efter borgernes mål og parterne i fællesskab opstiller mål sammen, og vurderer behovet for eventuelle justeringer af praksis (Miller & Bargmann, 2011; Smidt, 2007).
- Systematisk feedback gør medarbejderne i stand til selv at optimere arbejdsprocesser og metoder (Sackett et al., 1997; Schmidt, 2007) og på den måde sikre effektivitet og målopfyldelse for praksis (Danske Regioner, 2007; Drisko, 2013).

HVORDAN
<p><i>Borgerne har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Give udtryk for om der sker ændringer i deres liv, der skaber ændrede støttebehov. ✓ Give udtryk for sine aktuelle håb, ønsker og drømme. ✓ I det omfang det er muligt, deltage i den løbende opfølgning med relevante samarbejdspartnere. ✓ Bidrage med sin oplevelse af hvorvidt og hvordan indsatsen virker. ✓ Bidrage til tilpasning af praksis gennem feedback om, hvorvidt indsatsen stadig opleves relevant i forhold til deres aktuelle behov efterhånden som rehabiliteringsprocessen skrider frem.
<p><i>Udfører har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Løbende følge op på borgernes håb, ønsker, drømme og mål sammen med borgeren og justere indsatsplanen efter borgernes behov. ✓ Benytte tilgange, metoder og redskaber til at kunne dokumentere relevans og resultater af indsatsen sammen med borgeren – fx gennem anvendelse af FIT, Brief-Inspire-0 mm. ✓ Være i dialog med myndighed i situationer, hvor der er behov for justering af indsatsen evt. i forhold til bevilling af nye/supplerende indsatser.
<p><i>Myndighed har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Understøtte borgeren i at formulere sine mål, så de er så konkrete og evaluerbare som muligt. ✓ Følge op på borgernes progression i forhold til deres håb, ønsker og drømme - fx via afholdelse af opfølgningsmøder sammen med borgerne og relevante parter i indsatser for og omkring borgerne. ✓ Sikre at organisering og sagsgange understøtter hurtig justering og bevilling af indsatser efter behov.
<p><i>Strategisk ledelse har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Sikre at der formuleres kvalitetsstandarder for det opfølgende arbejde i kommunen. ✓ Udvikle tilbud og indsatser, som gør det muligt at matche borgernes forskellige situationer og behov. ✓ Sikre at der genereres relevant data og monitorering på udvalgte nøgletal – herunder progressionsmålinger og brugertilfredshedsundersøgelser.

Mød borgerne med åbenhed, tillid og respekt

*Du kender dig selv bedst. Vi har faglig viden og erfaring.
Sammen kan vi forfølge dine håb, ønsker og drømme.*

PRINCIP
Etablér et partnerskab baseret på åbenhed, tillid og respekt.

HVAD
Mød borgerne med nysgerrighed, tillid og respekt i samarbejdet. Samarbejdet skal understøtte, at borgerne kommer tættere på egne mål.

HVORFOR
<p>Lovgivningsmæssig begrundelse:</p> <p>Princippet understøtter formålet med Servicelovens § 81, hvor det er beskrevet, at støtten skal ydes med det formål at styrke borgerens muligheder og eget ansvar for at udvikle sig og udnytte sine potentialer, i det omfang det er muligt.</p>
<p>Socialfaglig begrundelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I den recovery-orienterede rehabilitering tilgang er formålet med samarbejdet mellem medarbejder og borger at støtte borgerens personlige recovery. Når borgeren oplever sig mødt, set og hjulpet af medarbejderens indsats, kan denne defineres som recovery-understøttende rehabilitering (Hvidbog om rehabilitering, 2004; Slade, 2013). • Recovery er en individuel proces, og det varierer fra person til person, hvordan medarbejderen bedst kan understøtte borgerens recovery (Slade, 2013). • Men det er vigtigt, at samarbejdet mellem borger og medarbejder bygger på et ligeværdigt partnerskab. Borgeren har viden og erfaringer fra eget liv samt egne håb, ønsker og drømme for fremtiden. Medarbejderen har viden om faglige metoder, redskaber og systematik, som kan bruges til at understøtte borgerens recovery-proces. Det betyder, at borgeren er erfaringsekspert med indefra-perspektivet, og medarbejderen er fagekspert med udefra-perspektivet (Slade, 2013). • Et ligeværdigt samarbejde mellem medarbejder og borger er centralt for borgerens personlige recovery. Den personligt definerede recovery kan understøttes ved, at medarbejderen lytter til, forstår og anerkender borgerens værdier og præferencer, øger og understøtter borgerens ressourcer, samt i højere grad tager afsæt i borgerens egne mål, når indsatsen skal defineres (Slade et al., 2015).

HVORDAN
<p><i>Borgerne har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Bringe egne erfaringer og perspektiver i spil i dialogen og samarbejdet med relevante samarbejdsparter. ✓ Indgå i et ligeværdigt samarbejde, som ekspert på eget liv. ✓ Være åbne overfor at samarbejdspartnere har forskellige kompetencer til at støtte dem i at nå deres mål.
<p><i>Udfører har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Tage udgangspunkt i borgerens erfaringer og perspektiver i organiseringen af støtten – fx ved at lade borgeren selv vælge og skifte kontaktpersoner efterhånden som borgerens rehabilitering skrider frem og nye behov opleves, have indflydelse på rekruttering af nye medarbejdere mv. ✓ Skabe rum for løbende drøftelser om, hvordan medarbejderne og borgere etablerer og vedligeholder et ligeværdigt, tillidsfuldt og trygt samarbejde – fx gennem fælles supervision. ✓ Gennemføre systematisk feedback om samarbejde og indsats – fx gennem anvendelse af FIT, Brief-Inspire mm. ✓ Understøtte inddragelsen af peers – fx ved at beskrive, hvornår og hvordan samarbejdet kan finde sted eller ved at ansætte peermedarbejdere.
<p><i>Myndighed har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Sikre, at borgerens egne mål, erfaringer og perspektiver anvendes aktivt i formuleringen af handleplaner og afspejler sig i bestillingen til udfører. ✓ Sikre at borgeren føler sig hørt og mødt i visitationen af indsatsen og den løbende opfølgning – fx via anvendelse af Åben Dialog eller FIT. ✓ Sikre at den kommunikation der henvender sig til borgerne er let forståelig og inddragende – fx i breve, journaler, indkaldelser, afgørelser med videre.
<p><i>Strategisk ledelse har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Tydeliggøre forventninger til en kultur, hvor medarbejderne møder borgerne som eksperter i eget liv, og hvor borgerne sætter mål og træffer beslutningerne – fx via strategier og visioner for området, fælles kompetenceudvikling, krav til sprogbrug med mere. ✓ Understøtte fælles kompetenceudvikling af myndighed, udfører og borgere i tilgange, metoder og redskaber, der understøtter systematisk anvendelse af feedback til udvikling af praksis og samarbejde.

Hjælp borgerne så tidligt som muligt

Du skal have mulighed for hjælp så tidligt som muligt, så du hurtigere kan få det bedre.

PRINCIP

Hjælp borgerne så tidligt som muligt.

HVAD

Sæt ind med tidlige og forebyggende indsatser via tilgængelige, synlige og fleksible tilbud.

HVORFOR

Lovgivningsmæssig begrundelse:

Princippet understøtter formålet med Servicelovens § 82 a-d, der giver mulighed for tidligt forebyggende indsatser til voksne. De tidligt forebyggende indsatser kan tilrettelægges som gruppebaserede ydelser eller individuelt tidsbegrænset støtte.

Socialfaglig begrundelse:

- Forskning på børn- og ungeområdet viser, at en tidligt forebyggende og virksom indsats kan have en livslang positiv effekt for børn og unge. Forskningen peger på, at det kan betale sig at investere i bedre forebyggelse, da en tidlig indsats for børn og unge i udsatte positioner kan forebygge, at problemer vokser sig større, samt at der i et længere perspektiv opstår negative følgevirkninger (Heckman, 2012; Mathiasen et al., 2010; Mathiasen et al., 2011; Mathiasen et al., 2012).
- Der findes ikke tilsvarende forskningsmæssigt belæg for betydningen af en tidlig og forebyggende indsats på voksenområdet. Dog må det antages, at en sådan indsats til voksne med psykiske vanskeligheder på tilsvarende vis kan bidrage til at forebygge en forværring af borgerens psykiske funktionsniveau og eventuelle sociale problemer og måske endda bidrage til, at borgeren kan vende tilbage til et liv uden støtte eller med mindre indgribende indsatser.
- Kommunerne kan med udgangspunkt i Servicelovens § 82 a-d bevilge forebyggende hjælp og støtte til voksne med nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne eller sociale problemer, og personer der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer. En undersøgelse fra Ankestyrelsen (2020) viser, at de nye bestemmelser ifølge kommunerne giver mulighed for at hjælpe en målgruppe, som ellers ikke ville have fået den rette eller nødvendige hjælp.

HVORDAN
<p><i>Borgerne har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Bede om hjælp hvis de har det dårligt. ✓ Være åben overfor at benytte sig af rådgivning, tilbud og indsatser, der kan hjælpe dem til at få det bedre.
<p><i>Udfører har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Støtte borgerne i at finde og bruge relevante mestringsstrategier samt støtte borgeren i at inddrage pårørende og private-, professionelle- og frivillige netværk, hvis borgeren ønsker det. ✓ Følge borgerens trivsel og udvikling tæt med fokus på at forebygge forværring. ✓ Være i tæt dialog med myndighed, når der er behov for en justering af indsatsen eventuelt i forhold til bevilling af en mere indgribende indsats. ✓ Organisere indsatsen, så der kan reageres hurtigt på borgernes ændrede behov.
<p><i>Myndighed har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Handle hurtigt i forhold til borgernes behov. ✓ Sikre viden om hvilke mulige uvisiterede tilbud, der findes i og uden for den kommunale tilbudsvifte. ✓ Vurdere henvendelser fra civilsamfundet omkring behov for tidlig forebyggende indsatser.
<p><i>Strategisk ledelse har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Sikre at der er en dækkende og virksom tilbudsvifte på området for voksne med psykiske vanskeligheder. ✓ Sikre synlige og tilgængelige indsatser i borgernes nærmiljø, så borgere, pårørende og andre er bevidste om mulighederne for at få den nødvendige støtte – fx i form af åbne tilbud, anonyme tilbud eller sociale akuttilbud. ✓ Medvirke til at skabe et grundlag for tidlig opsporing og tidligere hjælp – fx gennem forpligtende dialoger med lokalsamfundets organisationer, interesseorganisationer, pårørende foreninger om muligheder for støtte, anvendelse af §82-tilbud og opsøgende indsats efter §99 med videre. ✓ Sikre mulighed for fleksibilitet i anvendelsen af tilbud i serviceniveau/kvalitetsstandarder.

Arbejd med afsæt i viden og brug metoder der virker

Du skal have mulighed for en indsats, der hjælper dig.

PRINCIP
Arbejd med afsæt i viden og brug metoder der virker.
HVAD
Tag udgangspunkt i jeres fælles faglige tilgang, arbejd systematisk med at dokumentere din praksis og benyt fagligt veldokumenterede metoder.
HVORFOR
<p>Lovgivningsmæssig begrundelse:</p> <p>Princippet understøtter formålet med Servicelovens § 81, hvor det er beskrevet, at støtte efter loven blandt andet skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • forebygge, at borgerens problemer forværres. • understøtte borgerens muligheder for at fastholde sine ressourcer. • fremme borgerens selvstændighed. • forbedre borgerens sociale og personlige funktion.
<p>Socialfaglig begrundelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En lovende praksis bygger på forskningsbaseret viden om, hvad der virker. Det vil sige, at praksis er forankret i en eller flere veldefinerede teorier og i den aktuelt bedste viden, fx beskrevet i fagbøger eller i videnskabelige artikler (Jensen et al., 2016). • Forskningen viser, at systematisk monitorering af målene for praksis er afgørende for kvaliteten – det vil sige at vurdere, måle eller bestemme, hvorvidt man er på vej mod det, der er sat som mål for praksis. (Jensen et al., 2016). • Evalueringer og forskningsundersøgelser viser at bestemte tilgange, metoder og indsatser er mere virkningsfulde end andre (Jensen et al., 2016). • For at skabe inspiration og retning for den faglige udvikling i praksis er der brug for mere viden om hvad god praksis er (Jensen et al., 2016). • Det specialiserede socialområde i Danmark efterspørger i stigende grad mere sikker viden om effekten af den praksis, der benyttes på området (Jensen et al., 2016). • Afsæt i viden og lovende praksis kan medvirke til at etablere et fælles sprog og en fælles forståelse af, hvad der er kendetegnet ved en god praksis på det specialiserede socialområde (Jensen et al., 2016). • Afsæt i viden og lovende praksis danner grundlag for refleksion over praksis og videreudvikling (Jensen et al., 2016). • Refleksion over praksis fremmer et fælles afsæt for konkrete handlinger (Metner og Storgård, 2014), samt forbedrer interaktionen med borgere og kollegaer (Asselin,

HVORFOR

2011), og gør det muligt for medarbejderne at yde den bedst mulige omsorg for borgerne (Caldwell og Grobbel, 2013).

- Anvendelse af dokumenterede metoder og lovende praksis gør det sandsynligt at der kan skabes progression og velfærd for borgerne og samfundet (Jensen et al., 2016).
- Systematisk anvendelse af aktuelt bedst viden er en forudsætning for udvikling af højere kvalitet og effektive indsatser (Region Midtjylland, 2015; Rørbæk, 2014; Warming, 2015).
- At skabe en kultur, der baserer sig på teoretisk viden og forskning, kan øge effektiviteten og støtte op om udvikling af praksis (Walche og Ham, 1997).

Udkast

HVORDAN
<p><i>Borgerne har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Stille spørgsmål, hvis de er i tvivl om den indsats de tilbydes, den bygger på dokumenterede metoder. ✓ Give feedback på, hvorvidt metoderne hjælper dem i deres personlige recovery.
<p><i>Udfører har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Som udgangspunkt benytte metoder og tilgange, der understøtter borgerens recovery. ✓ Arbejde særligt systematisk med dokumentation og videndeling af indsats og resultater, hvis der benyttes metoder og tilgange der ikke er validerede. ✓ Dokumentere borgernes progression, sammen med borgeren. ✓ Være åben og tydelig over for både borgerne og kollegaer i forhold til, hvilke systematikker, redskaber og metoder, der bliver benyttet og hvorfor.
<p><i>Myndighed har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Sikre at der arbejdes med relevante recovery-orienterede metoder til fremme af den gode dialog med borger og udfører. ✓ Vurdere om valgte indsats og metoder har den ønskede effekt på borgerens udvikling og progression. ✓ Understøtte løbende faglig refleksion sammen med borgere og udfører, omkring hvilke metoder der virker.
<p><i>Strategisk ledelse har en vigtig opgave i at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Tydeliggøre forventninger om, at der, som udgangspunkt, skal gøres brug af metoder og redskaber, som har en dokumenteret virkning. ✓ Understøtte kompetenceudvikling af både myndighed og udfører inden for metoder og redskaber, som har dokumenteret effekt. ✓ Understøtte kompetenceudvikling af medarbejdere hos både myndighed og udfører, der skal arbejde med evaluering. ✓ Beslutte og fastholde langsigtet implementering af flere dokumenterede metoder.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.socialstyrelsen.dk

Udkast